

VI. Helsovårdsnämnden.

Den af Helsovårdsnämnden afgifna årsberättelsen för 1890 är särskildt till tryck befordrad, hvarför derur här endast intagits de statistiska uppgifter som ingå i efterföljande tabeller.

VII. Folkskoledirektionen.

Den af folkskoleinspektorn afgifna årsberättelsen för läseåret 1889—1890, angående folkskoleväsendet i Helsingfors stad är, med undantag af tabellbilagorna, hvilka meddelas längre fram, af följande lydelse:

Folkskolornas
antal och art
samt förändrin-
gar deri.

„Läseåret 1889—1890 egde Helsingfors kommun

5 högre folkskolor: 2 för gossar (1 svensk och 1 finsk), 2 för flickor (1 svensk och 1 finsk) och 1 för gossar och flickor gemensam (svensk och finsk);

41 lägre folkskolor: 20 svenska, 20 finska och 1, hvari undervisades på svenska och finska, samt

3 förberedande folkskolor (skolor för försummade barn): 2 svenska (1 för gossar och 1 för flickor) och 1 finsk (gemensam för gossar och flickor).

Den för gossar och flickor gemensamma högre folkskolan, hvari undervisades både på svenska och på finska, och hvilken fanns å Sveaborg, bestod endast af tre årsafdelningar; tredje årets afdelning saknades. De fyra öfriga högre skolorna (alla inom den egentliga staden) hade hvar och en fullständigt antal årsafdelningar, d. v. s. fyra, och således tillsammans sexton. Jemte dem funnos fyratiosju parallelafdelningar, af hvilka 16 hörde till första eller lägsta årsafdelningen, 15 till andra, 11 till tredje och 5 till fjärde eller högsta årsafdelningen. Af dessa parallelafdelningar voro 27 svenska och 20 finska; två svenska hade under läsåret tillkommit. Af de lägre skolorna voro tre finska och en svensk nya för året. Tjugusju lägre skolor funnos inom den egentliga staden, nio invid östra chausseen, fyra å villan Fjälldal och en (med svenskt och finskt undervisningspråk) å fästningen Sveaborg. Alla tre förberedande skolor voro förlagda inom staden.

Till lärarinnor för de nya lägre folkskolorna antogos under hösten *Lovisa Luoto*, *Anna Sofia Luukkonen*, *Ida Sofia Salo*, född Kekäläinen, (vid de finska skolorna) och *Fanny Irene Malm* (vid den svenska), af hvilka Luoto och Malm afslutat kurs vid de med fruntimmersskolorna i Helsingfors förenade fortbildningsläroverken samt Luukkonen och Salo genomgått seminarium. Alla fyra hade längre eller kortare tid förut undervisat vid folkskola. Till biträdande lärare vid högre svenska gosskolan antogos samtidigt seminaristerne *Mats Forss* och *Viktor Weissmann*.

Tjenstledighet under läsåret hade: för enskilda angelägenheter ordinarie lärarinnan vid högre finska flickskolan *Agata Antoinette Ingman* (för hela året; vikarie seminaristen *Eva Kristiana Ingman*), biträdande läraren vid högre finska gosskolan magister *Emil Otniel Malmberg* (för hela året; vikarie studenten *Reinhold Roine*), biträdande läraren vid högre svenska gosskolan filosofie kandidaten *Karl Johan Hagfors* (för sex månader; vikarier seminaristen *Erik Emil Eriksson* samt folkskollärarene *Johan Verner Lindfors* och *Frans Fridolf Strömberg*), läraren i sång vid de högre gosskolorna *Lorentz Nikolai Achté* (för en och en half månad; vikarie musikern *John Bergholm*) och ordinarie läraren vid högre svenska gosskolan *Fredrik Oskar Dannholm* (för en månad; vikarier folkskollärarene *Mats Forss* och *Johan Petter Solstrand*); samt för sjuklighet biträdande lärarinnan vid högre svenska flickskolan *Maria Elisabet Stenberg* (sex månader; vikarie seminaristen *Emilia Charlotta Gumberg*), biträdande läraren vid högre svenska gosskolan *Gustaf Adolf Sundholm* (sex månader; vikarier folkskollärarene *Oskar Rosenqvist* och *Märten Thors*), ordinarie lärarinnan vid högre svenska flickskolan *Elin Sofia Veckman* (fyra månader; vikarie seminaristen *Johanna Kristina Ingberg*), lärarinnan vid förberedande finska skolan *Georgine Jack* (nära fyra månader; vikarier f. d. folkskollärarinnan doktorinnan *Hanna Margareta Nordmann*, född Söderman), biträdande lärarinnan vid högre svenska flickskolan *Anna Molander* (tre månader; vikarie seminaristen *Aina Grönroos*), extra ordinarie lärarinnan vid en lägre svensk skola *Edla Josefina Stenbäck* (två månader; vikarier seminaristen *Ernestina Josefina Wilhelmina Nikander* och från fruntimmersskola och fortbildningsläroverk utgångna *Erika Wilhelmina Lindroos*), lärarinnan vid högre folkskolan å Sveaborg *Elin Alma Johanna Sederholm* (nära två månader; vikarie från fruntimmersskola utgångna *Emilia Brandt*) och ordinarie lärarinnan vid en lägre svensk skola *Johanna Alvina Rosberg*, född Vitting (en och en half månad; vikarie seminaristen *Rosa Natalia Sagulin*).

Vid sjukdomsfall och ledighet för kortare tid inom lärarepersonalen tjänstgjorde som vikarier, än för en, än för en annan, följande personer: privatlärarinnan *Alice Sandström* (tillsammans 42 dagar) seminaristen *Elin Augusta Soldan* (41 dagar) och seminaristen *Hilda Emilia Juselius* (17 dagar).

I slutet af läsåret afgingo från skolorna till annan verksamhet biträdande läraren vid högre finska gosskolan *Emil Otniel Malmberg* och biträdande lärarinnan vid högre svenska flickskolan *Märta Karolina Ljung*.

Äfven detta läsår meddelades åt 7 af folkskolornas elever, hvilka tillhörde grekisk-ryska trosbekännelsen, undervisning i deras troslära af prästkandidaten *V. Iljtonoff*.

Skollärlningen. Såsom af tab. III i närslutna bilaga framgår, blefvo under året 9 elever, 6 gossar och 3 flickor, för förseelser skilda från skolorna. Orsakerna till förvisningen voro vanart och oböjligt trots.

För gröfre förseelse har någon gång kroppssaga tillämpats.

Helsotillståndet. Någon anmärkningsvärd sjuklighet rädde under läsåret icke bland skolornas elever. Influenza-epidemin, som kort före jullofvet ansatte en stor del af lärarepersonalen, lämnade eleverna tämligen i fred.

Den största golfyta i skollokalerna var 40 qvadratfot för elev, den minsta 11 qvadratfot. Största luftrymd på elev var 420 kubikfot, minsta 123 kubikfot.

Gåfvor under året. Af fru kommerserådinnan A. Sinebrychoff 169 stycken eller par klädes- eller skopplagg att utdelas till julen åt fattiga elever.

Af Helsingfors utskänkningsaktiebolag 3,300 mark till insättning i stadens kapital- och lifränteförsäkringsanstalt för 110 de bästa af skolornas elever och 3,000 mark för beredande af tillfälle åt sjukliga och medellösa elever att under sommarferierna vistas på landet. Genom sistberörda gåfva jemte 300 mark, skänkta af en person, som vill blifva onämnd, kunde 91 barn utackorderas till sommarvistelse hos välkända personer på landsbygden.

Af siminrättningen vid „Ursins klippa“ rättighet för alla folkskol-elever, som under sommaren uppehöll sig i staden, att afgiftsfritt taga sig sjöbad vid inrättningen.

Med årsräntan från skolornas beklädnadsfonder och det anslag kommunen för året beviljat, anskaffades och utdelades under år 1889 åt behöfvande folkskolelever: 530 par skor med träsulor, 528 par läderkängor, 275 st. rockar, 325 par benkläder, 98 st. klädningar och 50 st. stoppade koftor, eller tillsammans 1,806 par eller stycken skopplagg och kläder.

Från och med den 19 till och med den 31 Maj anställdes årsexamen i skolorna, hvilka alla sistberörda dag afslutade sin verksamhet med utdelning af elevernas betyg. Vid betygutdelningen utlofvades åt elever, som erhöilo afgångsbetyg från de högre skolorna, följande belöningar: ur Karamsinska hemgiftsfonden gäfvor af 500 mark åt *Aina Sofia Björkell*, *Elin Maria Fack*, *Maria Matilda Henriksson* och *Eva Serafina Johansson* samt ur skolornas öfriga belöningsfonder insättningar i stadens sparbank å 100 mark åt fyra flickor och å 54—30 mark åt aderton gossar.

Årsexamen.

Folkskoldirektionen utgöres för närvarande af medicine doktorn K. E. Holm, arkitekten T. Höijer, normalskolkollegan magistern E. Lagerblad, öfverläraren doktorn E. J. Mellberg, handlanden E. Rudolph, slaktaremästaren C. F. Vikström och folkskolläraren magister H. Mikander, valde, samt ordföranden i stadens fattigvårdsdirektion häradshöfdingen B. Sirén och undertecknad skolornas inspektor, sjelfskrifne ledamöter. Herrar Rudolph och Vikström voro i tur att vid läsårets slut ur direktionen afgå, men återvaldes af Stadsfullmäktige. I direktionen, som under läsåret haft elfva sammanträden, var öfverläraren Mellberg ordförande och kollegan Lagerblad sekreterare.

Folkskoleldirektionen.

Den för läsåret 1882—83 af lärarinnor vid stadens folkskolor inrättade och af dem sedan dess upprätthållna *fortsättningsskolan* för flickor, hvilka från de högre folkskolorna dimitterats, fortsatte jemväl detta läsår sin verksamhet med syfte att meddela sina elever mognare insigt i det vetande och större vana i de färdigheter, folkskolan gifvit dem. Eleverna undervisades i troslära, bokföring, räkning, uppsattsöfningar, historisk och fosterländsk läsning, naturlära och handarbeten. Skolan räknade 28 svenska och 20 finska elever. Sjutton lärarinnor deltog i undervisningen. Kommunen hade anslagit 600 mark till arfvoden åt lärarinnorna.

Fortsättningsskolan.

Räkenskaperna öfver folkskolornas donerade fonder visade vid senaste kalenderårs utgång följande behållning:

Folkskolornas donerade fonder.

i Karamsinska hemgiftsfonden	<i>Tryk.</i>	49,403: 65
i J. H. Lindroos' beklädnadsfond	„	18,528: 70
i J. E. Ollonqvists d:o	„	11,027: 74
i Mindre handelsborgarenes d:o	„	4,197: 72
	Transport <i>Tryk.</i>	83,157: 81

	Transport <i>Tmf.</i>	83,157: 81
i Helsingfors sparbanks premiefond	„	5,577: 47
i Helsingfors Utskänningsaktiebolags d:o	„	14,023: 31
i Tidningskolportörernes julklappsmedel.	„	79: 57
	<u>Summa <i>Tmf.</i></u>	<u>102,838: 16“</u>

VIII. Brandkommissionen.

Brandkommissionens till Stadsfullmäktige afgifna berättelse öfver brandverkets i Helsingfors tillstånd och förvaltning under år 1890 är med uteslutning af en större tabellarisk framställning, som i hufvudsak återgifvits bland bilagorna, af följande lydelse:

Antalet allarmringar och verkliga eldsvådor.

„Brandkåren har under året alarmerats 67 gånger, nemligen 31 gånger med anledning af eldsvådor eller tillbud till dylika, 24 gånger för soteldar, 3 gånger för brandrök, 2 gånger af okynne, 1 gång af missförstånd och 6 gånger till följd af fel i brandtelegrafan.

Af nämnda 31 eldsvådor eller tillbud till dylika hafva 27 förekommit inom stadens brandområde och 4 utom detsamma, 18 inträffat nattetid, räknad från kl. 6 e. m. till kl. 6 f. m., och 13 på dagen, 17 uppstått i trähus och 14 i stenhus samt 12 i boningshus, 6 i industriella anläggningar, 4 i uthus och ekonomiebyggnader, 3 i handelsbutiker, likaledes 3 i under inredning varande byggnader, 2 i virkesupplag och 1 ombord å fartyg. Eldens löskomst har i 12 fall tillkännagifvits med telefon, i 11 med brandklocka och i 5 genom muntliga bud; 3 gånger har tornvakten först observerat elden (1 gång inom och 2 gånger utom brandområdet).

Orsaken till eldens löskomst har i 8 fall varit bristfällig eldstad eller rökledning, i 4 ovarsamhet vid handterande af ljus, lampa eller tändstickor, i 3 kol eller brand, som fallit ur kakelugn, i 2 oförsiktighet vid kokande af eldfångda ämnen, i 1 vårdslös tobaksrökning, i 1 het aska, placerad i träkärl, i 1 åkslag och i 1 fall mordbrand. I 10 fall har orsaken till eldens utbrott icke blifvit utredd.